

nastaly by takové okolnosti, jež by byly způsobilé přivoditi modifikaci listiny. Teprve pravoplatným vydáním listiny odevzdací končí projednání pozůstalosti. Jestliže Františka H. podala dědickou přihlášku před doručením odevzdací listiny, nelze ji za opožděnou pokládati a z toho důvodu přijetí její k soudu odeprítí. Dle § 823. ob. obč. z. může, i když dědictví je již odevzdáno, ten, kdo lepší neb stejné právo k dědictví míti se domýšlí, žalovati toho, kdo jest v držení dědictví, aby mu je postoupil, aneb s ním o ně se rozdělil. Z tohoto zákonného ustanovení sluší právem usuzovati, že pokud pozůstalost ještě není skončena odevzdáním, každému účastníku je dovoleno, aby dědickým nárokům v cestě projednávání pozůstalostního platnost zjednal a za tím účelem dědickou přihlášku podal. S názorem tímto není ustanovení § 120 nesp. pat. v odporu, neboť ustanovení to má patrně jen ten účel, aby zabráněno bylo průtahů v projednání pozůstalosti, má tudíž pro obmeškaleho pouze ujmu formální, nevylučuje však toho, kdo po uplynutí lhůty ediktální přihlášku podal, z pozůstalostního řízení, když toto dosud není skončeno. Bylo proto na prvním soudu, aby posoudil, zdali přihláška Františky H. má veškeré náležitosti v §§ 799 a 800 ob. obč. z. předepsané, a jen s tohoto hlediska rozhodnul, má-li k soudu býti přijata.

Nejvyšší soud stížnosti dovolací nevyhověl poukávav na případné odůvodnění naříkaného usnesení soudu rekursního a podotknul pouze vzhledem na vývody stížnosti dovolací, že jednak ediktální lhůtu § 128. nesp. pat. nelze pokládati za lhůtu propadnou, při jejíž marném uplynutí nárok by zaniknul a nemohl by býti již uplatňován, jednak pak, že projednávání pozůstalosti nemůže platiti za ukončeno ani skutečným skončením projednávání, ani koncipováním listiny odevzdací ani konečně zaplacením pozůstalostních poplatků, nýbrž teprve pravoplatným vydáním resp. doručením odevzdací listiny dědicům (§§ 149, 154, 159 a 174 cís. pat. z 9. srpna 1854, č. 208 ř. z.).

Rozh. z e dne 18. č e r v n a 1918, č. RII. 205-18-1.

Schin

§§ 7a, 50 odst. 1, 51 č. 1 až 3 j. n., čl. VI. č. 2 uv. z. k j. n., § 3 zák. o ruč. žel. § 477 c. ř. s. Rozeprě z ručební povinnosti železnic nepodléhají vůbec ustanovení § 7a j. n. a bez ohledu na hodnotu mají býti projednávány a rozhodovány před sborovým soudem

prvé stolice tříčlenným senátem. Ustanovení § 7a j. n. jest předpis o obsazení soudu, jehož porušení je zmatečností, které dlužno vždy a v každé instanci dbáti z úřední povinnosti.

O žalobě proti eráru (železniční správě) na náhradu škody 1143 K pro úraz, utrpěný zaskřípnutím prstu při jízdě na dráze, projednával a rozhodl u sborového soudu první stolice samosoudce; o odvolání bylo rozhodnuto tříčlenným senátem. Strany nečinily výtky ani v řízení opravném proti obsazení soudce. K dovolání žalující byly zrušeny oba rozsudky i s předcházejícím řízením až včetně roku o prvním ústním jednání jako zmatečné a věc vrácena procesnímu soudu první stolice, aby ji znova projednal a rozhodl.

Důvody: dle § 7 a j. n. jedná a rozhoduje v rozepřích o majetkové nároky náležejících před krajské a zemské, obchodní a obchodní a námořské soudy (§§ 50, odst. 1, 51, č. 1 až 3 j. n.), nepřevyšuje-li předmět rozepře na penězích nebo peněžní hodnotě (§§ 54 až 60 j. n.) 2500 K . . ., přednostou sborového soudu k tomu určený člen soudu jako samosoudce dle předpisů pro řízení před sborovými soudy první stolice. Že v závorce položen důraz na §§ 50, odst. 1. a 1 až 3 j. n., ukazuje zřetelně k tomu, že jen tam stanovené případy mají býti projednávány a rozhodovány samosoudcem sborového soudu. Tu pak týká se § 50., odst. 1 všeobecné soudní pravomoci sborových soudů první stolice, § 51. pravomoci obch. soudů a obchodních a námořských soudů, na jejichž místo tam, kde není samostatného obchodního neb obchodního a námořského soudu, dle 2. odst. tohoto zákonného ustanovení nastupují obchodní senáty krajských a zemských soudů. Pravomoci obchodní příkázány jsou dle § 3 zák. o ručební povinnosti železnic ze dne 5. března 1869, č. 27 ř. z., jenž dle čl. VI. č. 2. m. z. k j. n, v platnosti byl zachován, také žaloby o náhradu za tělesná poškození neb usmrcení lidí přivoděná událostmi na drahách. O takovou žalobu jde též v přítomné rozepři i zní tedy otázka tak, možno-li případy ručební povinnosti železnic, jež, jak shora podotčeno, podléhají pravomoci obchodních soudů, čítati ku případům uvedeným v § 51, č. 1 až 3 j. n., v nichž jedině pravomoc obchodních soudů může býti dle § 7 a) j. n. za podmínek tam blíže uvedených vykonána samosoudcem sborového soudu. Že tomu tak není co do případů č. 2 a 3, jest nepochybně na jevě. Než ani pod č. 1. nelze je zařaditi. Neboť rozepřím o povinnost železnic, ručiti za uvedené úrazy

a usmrcení, schází podstatný předpoklad § 51, č. 1 j. n., že totiž svůj původ mají v obchodních právních jednáních, any naopak vznikají z té skutečnosti, že událostí v provozu dráhy parou poháněné byl člověk na svém těle poraněn neb usmrcen, takže předmětem těchto rozepří jsou ryzí nároky na náhradu škody. Dle toho nutno za to míti, že případy ručební povinnosti železnic vůbec nepodléhají ustanovení § 7 a) j. n. a bez ohledu na to, nedosahuje-li či převyšuje-li uplatňovaný nárok na penězích nebo peněžní hodnotě částku 2500 K, mají býti projednávány a rozhodovány před sborovým soudem první stolice tříčlenným senátem, v druhé stolici pak pětičlenným. Zavedením pravomoci samo-soudcovské u sborových soudů, jak se stalo v § 7 a j. a n. ve znění nařízeném novelou o úlevě soudům, nebyl pro rozepřec o majetkové nároky střední hodnoty (od 1000 do 2500 K) naprosto utvořen nový soud, nýbrž byl vydán předpis o obsazení sborových soudů první stolice při projednávání a rozhodování takových rozepří, jehož porušení je zmatečností, které dlužno vždy a v každé instanci dbáti z úřední povinnosti. Že tomu tak jest, plyne zejména z toho, že § 7a. j. n. zařaděn byl bezprostředně za § 7 j. n., jenž pod marginální rubrikou »o výkonu soudní moci při řádných soudech« obsahuje výhradně jen předpisy o obsazování soudcovské stolice při výkonu soudní pravomoci příslušející sborovým soudům první stolice. Ještě zřetelněji ukazuje se správnost t. zv. theorie o obsazení v tom, že novelou o úlevě soudům vložena byla v § 60 j. n. po slovech: »že by při správnějším ocenění sporného předmětu tento nedosáhl hranice hodnoty pro příslušnost sborového soudu« slova: »nebo pro obsazení soudů (§ 7a),« čímž přece příslušnost sborového soudu na straně jedné uvedena vědomě na rozdíl od obsazení soudu na druhé straně. V této rozepři, jež v první stolici projednávána a rozhodnuta byla samosoudcem, v druhé pak tříčlenným senátem, nebyli tudíž soudové, řádně obsazení. To má za následek zmatečnost dle § 477 č. 2 c. ř. s., k níž hleděti dlužno z úřední povinnosti každé doby a v kterékoliv stolici, pročez bylo oba rozsudky nižších stolic i se vším je předcházejícím řízením, pokud zmatečností jest dotčeno, zrušiti a procesnímu soudu naříditi, aby znovu jednal o žalobě před senátem. Výrok o procesních nákladech spočívá na § 51, odst. 3 c. ř. s.

Rozhodnutí nejvyššího soudu ze 17. září 1918
Rv. II. 311-18.

Hartmann.